

Прво је Радомир Константиновић написао "Библију Друге Србије". Онда је Драган Поповић, "директор Центра за практичну политику и активиста за људска права" (е х "Иницијатива младих за људска права"), искористио Константиновићев наслов (и реченицу као мото) за текст у листу "Данас". Између ова два догађаја у Србији су се појавиле невладине организације (НВО), које су живеле, радиле и делиле новац. Да ли је све у људским правима или има нешто и у донацијама – пробајте сами да откријете у текстовима који осликавају полемику која петнаестак дана дрма српску невладину сцену.

Драган Поповић: Филозофија НВО паланке

Искуство нам је паланачко.

Радомир Константиновић, Филозофија паланке

Изгледа да је неписано правило у цивилном сектору (људскоправашком пре свега - са другим деловима нисам довољно упознат) да се о „нашим белим медведима“ не говори ружно у јавности. Има то своје оправдање - лидери људскоправашких организација и други истакнути другосрбијанци често су на мети десничарских група, били су изложени хајкама, чак и физичким нападима (о вербалним не треба ни трошити речи). Како сад човек да их критикује кад су под непрестаном баражном ватром свега најгорег у Србији - од неонациста до НСПМ-а. И онда кад видимо да нешто није у реду, када вуку погрешне или несумњиво штетне потезе за идеје за које се боримо, када у жару борбе прекораче границе доброг укуса, па чак и закона - ми оћутимо. Правимо се да ништа нисмо видели, да нисмо чули или прочитали, не јављамо се на телефон кад нас зову новинари, колеге, пријатељи? И докле тако?

Уз искрено поштовање и признање ранама из прошлости и храбрости какву је мало ко показао, верујем да је дошло време да разбијемо завет ћутања. Трпели смо и више него што је требало. Нема сумње да и ми, млађи борци за људска права, сносимо огроман део одговорности. Прихватили смо правила игре без отпора и нисмо успели много тога да променимо. Уз пуну свест о сопственој одговорности за овакво стање у људскоправашком делу цивилног сектора, позивам на престанак ћутања. Па нека кошта колико мора. И колико треба.

Данас су на сцени моћни кланови који контролишу поједине области људских права. Успостављени су монополи, стављене шапе на донаторе, свуда се проналазе теорије завере и некакви „табори“. Постоје пројекти који су недодирљиви, о којима медији блиски сектору никада неће критички писати из најбољих намера. Недавни напади на Коалицију за РЕКОМ и њену лидерку Наташу Кандић систематски су игнорисани од стране тих медија. То не би био проблем да је у питању само игнорисање будалаштина и неаргументованих оптужби за крађу новца.

Не пишемо о наводним финансијским малверзацијама (да не бисмо били Курир или Прес), али не отварамо ни расправу о правим проблемима пројекта РЕКОМ и потенцијалној опасности да Коалиција својим аматеризмом, ауторитарношћу и искључивошћу уништи сваку будућу могућност за оснивање било каквог регионалног механизма транзиционе правде. Јер то је Наташа Кандић, која свакако јесте непоколебљиви борац за права жртава и жена чију храброст нико не може довести у питање. А у кулоарима ћемо о мобингу, диктаторском понашању, вређању људи, непрофесионалном понашању, црним листама „непријатељских“ организација које се достављају донаторима? Не помаже ту отварање питања унутар сектора или „табора“ - након сваког указивање на горуће проблеме следи унутрашња инквизиција која ће вас сасећи без милости и угушити сваку конструктивну критику.

И исто тако ћемо сви да ћутимо док Е-новине вређају Миљенка Дерету, његову породицу и колеге на свом сајту. Као што смо ћутали када су вређали људе на основу физичког изгледа, када Љиљану Смајловић зову Угрица, када се иживљавају над Соњом Лихт, Надеждом Гаће, Вераном Матићем или било ким другим. И ишчуђиваћемо се што Кустурица мисли да је клевета кад га оптуже да је веза између ДБ-а и плаћеног убице. Јер то је Пера, он је ваљда наш, он је бранио опкољено Сарајево и писао Ћораву кутију. А у кулоарима ћемо сви једни другима признати да су Е-новине обично смеће које читамо само због сјајних текстова из региона.

Хајде да отворимо расправу поштено и без рукавица. Да разговарамо о принципима по

којима делујемо, о односу према запосленима, сарадницима, партнерима и другим организацијама, о потурању лажних информација о конкурентима и притиску на „пријатељске“ донаторе да се зауставе пројекти свих који нису уз нас, о томе ко колико добија из разних државних и локалних буџета, шта се ради са тим новцем, ко финансира политичке странке и њихове кампање из цивилног сектора, како странке „извлаче“ паре пореских обвезника преко НВО-а (који им потом враћају на приватне рачуне или плаћају директно трошкове функционера и странака), о говору мржње, идеолошкој искључивости, злоупотреби жртава, „нашим“ ратним злочинцима из 1945. године?

То нису теме о којима се сме ћутати. Здушно, с пуним правом, осуђујемо гурање под тепих „непријатних“ ствари из прошлости државе и друштва. Али када је у питању сопствена прљавштина, мајстори смо гурања под тепих. Своје двориште не чистимо и не ветримо мемљиве салонске просторије у којима се скупљамо да случајно неко споља не би приметио да нешто не ваља. Уместо да будемо први који ће изнети све на видело, који ће бити спремни да аргументовано и принципијелно воде дискусије и сукобљавају мишљења, да нудимо алтернативне концепте и о томе разговарамо. Сме ли неко да укаже на грешке другосрбијанаца и последице тих грешака? Смемо ли да разговарамо о искључивости и елитизму, о самодовољности манифестованој кроз потпуно одсуство свести о важности утицаја на неке људе који не деле наше светоназоре? Зашто сам одмах издајник ако поставим ова питања? И како, за име бога, правимо разлику између паланке која у сваком одсуству саборности види непријатељски акт и ове наше, мале НВО паланке која то исто ради, само у име другачијих вредности?

Време је да се јасно каже - то није та Друга Србија. Не прихватам мафијашки кодекс ћутања. Не прихватам да зарад старе славе прелазим преко будалаштина и штете које данас праве некадашњи лидери и лидерке Друге Србије. Покојни премијер својевремено је првоборцима поручио: за заслуге - ордење. Дајте да им свима поделимо то ордење, па да кренемо са равноправних позиција и отворено и без страха проговоримо о учинку сваког од нас. То би бар требало да смо до сада у овом сектору научили - неопходни су нови резултати.

Аутор је директор Центра за практичну политику и активиста за људска права

(Данас, 6.7.2011)

Наташа Кандић: Признајем да сам грешила

Директорка Фонда за хуманитарно право Наташа Кандић, коју је Поповић посебно апострофирао у свом ауторском тексту као парадигму недодирљивости, одбија, међутим, такве оптужбе.

„Не препознајем ту терминологију. Немам појма шта значи недодирљив, ја сам у трамвају, увек сам јавно доступна свакоме. Зову ме људи, мој телефон је доступан и кућни и у канцеларији, не знам шта то значи. Никад нисам била бели медвед, али бих јако волела да јесам, баш ми се допада да ми неко додели тај статус”, каже Кандићева за „Политику”.

Она признаје да је грешила, али истиче да је „у потпуном миру” са оним што ради и што је радила.

„Свесна сам да сам вероватно хиљаду пута могла боље да урадим, да неке ствари нисам урадила, али не видим да је тај Драган Поповић особа која може да оцењује мој рад и да ме назива белим медведом”, истиче она и додаје да јој слава не треба нити да је икада имала. Све што је икада добила су, како каже, признање општине Тутин и једне организације за људска права из Лесковца. „То је све од моје славе у Србији. Мени никакве заслуге не припадају, нити их тражим јер сам радила исто што и хиљаде људи које сам током протеклих година срела”, објашњава Кандићева.

За Поповића није проблем само некритичност према раду цивилног сектора него и понашање појединих лидера „Друге Србије”. Тако он уз констатацију да је Наташа Кандић борац за права жртава и жена чију храброст нико не може довести у питање, он истовремено наводи и да се у кулоарима чује „о мобингу, диктаторском понашању, вређању људи, непрофесионалном понашању, црним листама 'непријатељских' организација које се достављају донаторима.

Кандићева на те оптужбе не одговара директно већ каже да Поповић нема никакво морално право да говори о другима.

„Прошле године у мају смо имали један састанак са правницима поводом статута Реком и ишла је група правника из Београда. Сви смо ишли аутобусом, а он је ишао колима са возачем и за мене је то готово”, прича она.

(Политика, 8.7.2011)

Утисак недеље: Нема РЕКОМ-а – нема новца?

Извршни директор Грађанске иницијативе **Миљенко Дерета** рекао је гостујући у Утиску недеље на ТВ Б92 да његовој НВО новац није одобрен јер се није прикључио Коалицији за РЕКОМ, у оквиру које се као главна НВО сматра организација Фонд за хуманитарно право.

"Имате организације са којима имате дуге односе и онда вас организација обавести да вас неће више финансирате за ваше схватање шта значи транзициона правда, него ће сва средства преусмерити на велики пројекат јер се, између осталог, и то ми је речено, нисам прикључио РЕКОМ-у", казао је он.

Директорка ФХП-а **Наташа Кандић**, с друге стране, каже да никада није видела, осим етичког кодекса на сајту Грађанске иницијативе, било какав извештај или причу о РЕКОМ-у. На њену изјаву, међутим надовезао се Дерета, рекавши да је оно што је Кандићева управо рекла, одсуство елементарне пристojности.

С друге стране, **Драган Поповић** из Центра за практичну политику, који је такође гостовао у Утиску недеље, покушао је да објасни да постоје посебни механизми по ком поједине организације добијају пројекте.

Кандићева: Увек сам се питала шта је то што радите са младима, ко су ови млади који су укључени у Коалицију за РЕКОМ, а који су то други млади- зашто неки млади учествују а неки не. Сад сам прочитала етички кодекс, знам Миљенкове текстове из Политике, знам његове ставове када је у неким емисијама, али ја не знам, осим тог етичког кодекса који сам имала прилике да прочитам на сајту, нисам видела неки извештај, нисам видела неку причу у јавности о томе. Ево ми стално причамо ратним злочинима, о томе докле смо стигли у том консултативном процесу о РЕКОМ-у...

Дерета: Ја не могу да верујем. Са овом врстом одсуства елементарне пристојности ја не знам како да се носим.

Поповић: Писма иду ка донаторима. Чим се неко усуди да нешто каже против, иду писма ка донаторима...

Кандићева: Молим вас нека покаже то писмо.

Поповић: Наташа, ја знам да сте писали писма. Писали сте Сивил рајт дифендерсу...

Кандићева: Молим вас покажите...

Поповић: Сарађивали смо шест година...Хоћете да ме натерате да кажем за кога сте

све слали писма?

Кандићева: Молим? Како те није срамота.

Поповић: За Бранка Црногзлића, је л' нисте слали?

Кандићева: Молим?

Поповић: За Соњу Бисерко?

Кандићева: Молим?

Поповић: Па ово је сад на нивоу да ли ће да верују мени или Наташи Кандић. Писали сте писма НЕД-у...

(Б92, 17.7.2011)

Снежана Чонградин: Напад на Наташу је напад на Перу (и обрнуто)

Наташа Кандић је ауторитарна и искључива особа, коју одликује нетранспаретан рад и пословање у области заштите људских права. Директорка Фонда за хуманитарно право ужива привилеговане услове и монопол, а склона је и мобингу над својим сарадницима. Нетолерантна је и неспремна да уважи мишљења других, злоупотребљавајући притом велику моћ и снажан утицај на прилике у друштву, који незаслужено поседује. Ове

оптужбе, следствено одсуству навођења икаквих конкретних доказа, изузев оних паланачког карактера – прича се по граду – изнете су, парадоксално, уз истовремено изказивање дубоког поштовања према директорки Фонда за хуманитарно право. То поштовање, критичари без ослонаца исказују у следећој форми: и поред свих тих њених лоших особина и злоупотреба фондова који финансирају област заштите људских права у Србији, ни у ком случају и ни под којим условима, немогуће је сврстати Наташу Кандић у раван са Петром Луковићем.

С обзиром на то да је реч о новинару и уреднику једног интернет портала, који због снажног утицаја владајућих структура на медијско и маркетиншко тржиште, не приходује довољно ни за рачун за струју, коју један компјутер потроши током радног времена – Петар Луковић није у прилици ни да се приближи (неоснованим) критикама упућеним Наташи Кандић. С друге стране, будући да не добија новац из фондова, односно не предводи, нити је члан неке невладине организације, упућивање на закључак да нема никакве додирне тачке са професијом, односно начином рада организација, попут Фонда за хуманитарно право Наташе Кандић, неизбежно је. Стога, Петар Луковић није у прилици ни да буде оптужен за нетранспарентност, монопол, злоупотребу моћи. Он, једноставно речено, не поседује све те привилегије због којих је Наташа Кандић (неаргументовано) оптужена.

Ипак, у овом неутемељеном, неоснованом и лишеном сваког смисла поређењу постоји нит која их спаја - као што је Наташа Кандић оптужена за незаслужено уживање статуса и прилика у области људска права у Србији, тако је и Луковић незаслужено добио значај парадигме границе коју Наташа Кандић никада неће бити у прилици да пређе.

Петар Луковић ни по форми (професији) ни по садржају (моћи и утицају) не испуњава, наиме, ни најосновније услове да би могао бити доња граница напада NGO, за које је Наташа Кандић, у најгорој могућој (не)аргументованој оптуженичкој варијанти, ипак неколико степеника изнад, а опет се на њега осипа највише дрвља и камења, што је једноставно лишено сваког смисла.

Како се то онда догодило?

Да ли је Наташа Кандић „нападнута“ услед покушаја дискредитације Петра Луковића, или је Петар Луковић поменут као упозорење Наташи Кандић да би могла бити јавно стигматизована и проћи као он?

У вишедневној полемици која се води о овој теми, могло се уочити да су се неаргументовани критичари изложили оваквом ризику, пре свега, услед озлојађености због чињенице да њихова финансијска сигурност и пословне перспективе у области развоја цивилног друштва и људских права у великој мери зависе од мишљења Наташе Кандић о њима. Наиме, директорка Фонда за хуманитарно право је, како истичу њени критичари, „ставила шапу“ на европске фондове (и обрнуто, ти фондови су „ставили шапу“ на невладину организацију у којој заузима руководећу позицију) не само у смислу да она приоритетно добија донације за пројекте, већ и у контексту узимања њеног мишљења као релевантног за доношење одлука о томе да ли би требало финансирати неке друге пројекте невладиних организација у Србији, односно дати новац влади да га трансферише на њихове рачуне.

Ако им је, дакле, стало до тога да „ућуткају“ Наташу Кандић, стало им је и да „ућуткају“ Петра Луковића и његове е-новине. Међутим, тиме они, заправо, исказују поштовање према ономе што Луковић ради: Луковић је последњи етички барометар у опустошеном и потпуно контролисаном медијском простору Србије, који даје непогрешиве прогнозе, који се није продао ни предао, упркос свему. Дакле, може се испоставити да тезе с почетка овог текста, заправо на крају падну у воду, односно да је утицај и моћ Петра Луковића, упркос свим покушајима владиног и дела невладиног сектора да га „ућуткају“, довођењем у неприлику услед немогућности задовољења најосновнијих егзистенцијалних потреба, ипак толико велик, да неке доводи на руб пропасти. И очаја.

(Пешчаник.нет, 20.7.2011)

Слободан Костић: Паланка кулоарске филозофије

Нема књиге која се мање чита, а више цитира од *Филозофије паланке* Радомира Константиновића, гуруа Друге Србије, која се ових дана поново бави сама собом. Једног

дана организује се трибина на којој се о овом делу говори као о институцији XX века, а већ сутрадан га ново-српско-политички-мислиоци проглашавају криптомарксистичким, на зловољну опаску Предрага Палавестре да је књига испуњена мазохизмом стиже одговор како се он сам препознао у томе, после тога публика Атељеа 212 данима гледа графит који поручује да је управник изронио из паланке, да би се на крају ове књиге дохватио и Драган Поповић, правник и директор Центра за практичну политику, који је вероватно овим делом, остављајући осмотомно

Биће језик

за неку одсутну битку, покушао да дотуче своје саборце из невладиног сектора.

Вероватно овим, пошто Поповић стално пише о некаквој

Филозофији паланке

, мада књига с таквим насловом не постоји, али пошто цитира ону добро знану реченицу да нам је "искуство паланачко", он очигледно мисли на Константиновићево дело, јер већина оних који мрцваре ту књигу нису ни мрднули даље од њене прве реченице, у читању пре свега, а у разумевању још мање. Да није тако, кулоари не би могли да буду извор сазнања о проблема невладиног сектора о којима Поповић говори у тексту "Филозофија НВО паланке", јер су чаршијске приче у самој бити паланачког искуства.

МЛАДИ И МЕДВЕДИ: А када кулоари почну да суде, лако је рећи како је очигледно да се у цивилном сектору ћути када неко "направи неку будалаштину", што подразумева да се ту стално чине разне глупости, али не знамо које, јер аутор не наводи ниједан конкретан пример; он каже да се не говори ружно о "белим медведима" из цивилног сектора, на основу чега произлази да има много разлога да се о њима испредају најстрашније приче, само што се нигде не види шта су то они згрешили; ћути се, пише Поповић, када се "вуку погрешни или несумњиво штетни потези" или када се у "жару борбе прекораче границе доброг укуса, па чак и закона", али и даље не знамо које су то погрешке, штете или, далеко било, кршења прописа због којих се каткад иде у затвор; он тврди да су на сцени "моћни кланови који контролишу поједине области људских права", "успостављени монополи" и "стављене шапе на донаторе", али већ две недеље од како је објављен текст у "Данасу", а да нико није видео неки клан, власника бар једне шапе, или сазнао улицу и број где се скривају страшни монополисти. Именом и презименом се спомињу једино председница Фонда за хуманитарно право Наташа Кандић и главни уредник Е-новина Петар Луковић, "наш Пера", за кога сви признају "да су Е-новине обично смеће" и лидерка РЕКОМ-а, која се доводи у везу са "мобингом, диктаторским понашањем и вређањем људи". Можда баш њих двоје праве оне будалаштине, трпају шапе испред туђих руку, вуку погрешне потезе и, не дај боже, крше законе, само што такве вести још нису стигле до кулоара у којима су постављене програмске одреднице "Филозофије НВО паланке".

Сукоб на српској НВО сцени

Пише: НСПМ

недеља, 24 јул 2011 00:55

[Време](#)